

Eesti Komitee ja Rootsi Eestlaste Esinduse koostöös komisjoni järjekordne koosolek toimus 12. märtsil Eesti Komitee ruumides. Kohal olid Eesti Komitee juhatuse liikmed: Heinrich Mark, Johan Ungerson ja Teodor Künnapas, ja Rootsi eestlaste Esinduse juhatuse liikmed: Johan Haabma, Agu Kriisa ja Leo Karupää.

Päevakorras olid kolm küsimust, mis Rootsi eestlaste seisukohalt on olulised eesti kõrgastme korraldamine, a hiivitöö lõpetamise tagajärjel tekkiv uus olukord ja Rootsi eestlasi ja nende tegevust selgitava lühibrošüüri väljaandmine ESTO-80 ajaks, mis on määratud esijoonel Rootsi ajakirjandusele välja jagamiseks.

Eesti kõrgastme korraldamiseks on loodud Eesti Komitee ja Esinduse ühine kõrgastme toimikond, mille koosseisu kuuluvad Agu Kriisa, Andres Käärrik, Peeter Luksep, Ivar Paljak ja Johan Ungerson. Toimikond on alustanud vajalike eeltöödega. Käimas on ankeet, et saada ülevaadet õpilaste ja õpetajate kohta. Samuti püütakse selgitada ruumide küsimust. Eesti kõrgaste kavatakse käima panna praeguse eesti algkooli juurde. Kõrgaste oleks loomulikuks jätkuks senistele klassidele, et saada rootsi põhikoolile võrdset rahvuslikku põhiharidust.

Koostöö komisjon asus seisukohale, et eesti kõrgastme 1. klass (7. õppeaasta) tuleb avada juba käesoleva aasta sügisel ja teha kõik eeltööd, et see oleks võimalik. Olulisemaid eeldusi selleks on, et meil on vajalik arv õpilasi. Komisjon loodab, et lastevanemad lasevad oma lapsi edasi õppida eesti kooli kõrgastmel ja et neile eesti algkooli õpilastele lisanduvad veel teised eesti õpilased, kes praegu õpivad rootsi koolides. Meie rahvusliku kasvatus ja eestluse säilumise seisukohalt on väga oluline, et kõik eesti õpilased õpivad eesti koolis.

Äsja vastuvõetud seadusega lõpeb arhiivitöö senisel kujul alates 1. juulist k.a. Uue korra kohaselt peavad organisatsioonid ise tasuma 10% palkadest. Senistele arhiivitöö korras töötajatele on ette nähtud kolme aastane ülemineku aeg. See paneb eesti organisatsioonid väga raske olukorra ette, kuna puudub majanduslik võimalus tasuda 10% koos teiste lisanditega, mis ulatub 8-10 tuhande kroonile aastas isiku pealt. Eesti Komitee poolt on astutud samme, et riik ka edaspidi tasuks 100% palkadest nagu senini. Otsustati ühiselt ja koordineeritult taotleda Rootsi ametiasutuste juures, et uue seaduse rakendamisel minoriteetide ja sisserändajate organisatsioonid loetakse võrdseteks riigi ametiasutustega, kus riik tasub 100% palkadest ka edaspidi.

Kuna on selgunud, et rootslastel ei ole küllaldast informatsiooni eestlastest Rootsis, otsustati välja anda ESTO-80 ajaks stensileeritud rootsikeelne lühibrošüür, mis annaks kokkuvõtliku ülevaate eestlastest ja nende tegevusest Rootsis. Koostajaks otsustati paluda Andres Küng. Brošüür tuleks levitamisele ESTO-80 ajal eeskätt rootsi ajakirjandusele.

Järgmine koostöö komisjoni koosolek toimub 13. mail 1980 Rootsi Eestlaste Esinduse ruumides.